

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ
ശ്രീമദ്വേദകടനാഥസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു
യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ

॥ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീമാൻ വേങ്കടനാഥായഃ കവിതാർകികകേസരീ |
വേദാന്താചാര്യവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

അഥ പദ്മഭുവഃ പിതൃഃ സകാശാത്
അഭിഗച്ഛൻ യദുപുംഗവം ദിദ്യക്ഷുഃ |
മുനിരധ്വനി വൽപകീസഹായഃ
പ്രജഗൗ ലാസ്യതരംഗിതപ്രചാരഃ || 15.1 ||

അഹമസ്മി പിതാമഹസ്യ സൂനൂഃ
സ വിഭോരാത്മഭുവഃ സരോജനാഭഃ |
ഭജതേ ഭുവി സാമ്പ്രതം സ ഭവഃ
സ്വയമേവാനകഭുന്ദുഭഃ സുതത്വം || 15.2 ||

അവരോപിതഗോപസൂനൂഭാവഃ
സ നടഃ സമ്പ്രതി ഭവകീസുതഃ സൻ |
പരിതോഷിതഭാവുകഃ സ്വവൃത്തയാ
ശ്രുതിലക്ഷ്യം മഹതീം പ്രിയാമവിന്ദത് || 15.3 ||

തദഹം തമസഃ സ്ഥിതം പരസ്താത്
അനപായദ്യുതി ഭാസ്വതാസ്ത്മനൈവ |
കമലോൽപസിതേന ദർശനീയം
ദിനമാദ്യന്തവിവർജ്ജിതം ദിദ്യക്ഷേ || 15.4 ||

ഗുണസിന്ധുരസൗ ഗുണാതിവർതീ
ഗതിരന്തഃ സ്ഥിതിരാഗമൈകഗമ്യഃ |

ദധിതാസഹിതോ ദയൈകസംഗീ
 ഗുരുരാഭ്യോ മയി ഗൗരവം വിധാതാ || 15.5 ||

ജഗദേകഹിതേന ജൻമന്യാസൗ
 ദനുജൈരാക്രമണം ഭൂവോ നിരുന്ധൻ |
 കലഹപ്രിയ മദ്യചോനുരോധാത്
 ന കഥം വിഗ്രഹമാരഭേത നാമഃ || 15.6 ||

അധികാരവിലംബിതാപവർഗ -
 സ്ഥിരസംഗാദപകൗതുകസ്ത്രിവർഗേ |
 വിധിനാ നിയതേന ധർമഗുപ്തൗ
 വിനിയുക്തോന്യീ വിരോധനേന ദീവ്യൻ || 15.7 ||

വിദധേ വിനിവേദിതം മയാസൗ
 വിവിധം വിശ്വഹിതം വിധാസ്യതേ ച |
 സ്വജനത്വധിയാ സുരാസുരാണാം
 ബഹുമാനൈകപദം യത്ത്വോഹമാസം || 15.8 ||

വിനിവേദയതാ രിപോരുദന്തം
 ദിവിഷദ്വൈദവദാവചിത്രഭാസും |
 അജിതസ്യ ജിഗീഷതോ മയാസൗ
 വിജയാരംഭമഹോത്സവോ വിധേയഃ || 15.9 ||

ഇതി ദവ്യമനോരഥോ മഹീയാൻ
 പ്രഭുമാസീനമുപഹൃദ്യേഭിയാതഃ |
 വിദിതാഖിലവേദിതവ്യമിത്ഥം
 മുദിതഃ പ്രാഹ ജഗദ്ധിതം മുനിന്ദ്രഃ || 15.10 ||

ജയ ദേവ ജഗത്രത്യാന്തരാത്മൻ
 ന നിയന്താ ന ച തേ സമസ്തദന്ധഃ |

ഭവഭീതിനിശീമിനീവിഭാതം

പരമം ബ്രഹ്മ ഭവന്തമാമനന്തി || 15.11 ||

ഉദിതഃ പ്രണവാങ്കുരാത്മനാ ത്വത്

വിവിധസ്തന്ധവിഭക്തരൂഢശാഖഃ |

ത്വദനുഗ്രഹപുഷ്പിതഃ പ്രജാനാം

ഫലമിഷ്ടം നിഗമദ്രുമഃ പ്രസൂതേ || 15.12 ||

വിഷമം നിജകർമ്മഭേദയോഗാത്

ബഹുമാനാസ്സദബന്ധ മോക്ഷലീലഃ |

ജനിതം ഭവതൈവ പുത്രനീത്യാ

ജഗദേതത് സ്വയമേവ രക്ഷസി ത്വം || 15.13 ||

ഗുണചിത്രിതജന്തുദന്തുര്യേന്ദ്രിൻ

ജഗതി ത്വദിഹിതേ ഹിതേതരേഭ്യഃ |

അപി വിശ്വസ്യജാം സമാഹിതാനാം

അയമാചിന്തിതമാപതന്ത്യവസ്ഥാഃ || 15.14 ||

സുകൃതോപചയേന ജാതസിദ്ധിഃ

ത്വദസൗ കശ്ചിദുപസ്ഥിതാപരാധഃ |

അനുഭൂയ ഹിരണ്യരാവണത്യേ

ഭജതേ സമ്പ്രതി ചേദിരാജഭാവം || 15.15 ||

ത്രിഷു ജൻമസു തേ വിഹാരദക്ഷം

വിധിനാ സിംഹഗജക്രമേണ സൃഷ്ടഃ |

സഹജഃ കില രുക്മിണീനിമിത്തേ

സ രിപുഃ സമ്പ്രതി കൃത്രിമശ്ച ജാതഃ || 15.16 ||

വിപഥേന സദൈഷ വിപ്രധാവൻ

വിബുധഗ്രാമവിപന്നിദാനഭൂതഃ |

ഭവതോ ഭജതാമനന്യസാധ്യം

വിനിപാതം പ്രണിപാതവൃത്തുനർഹഃ || 15.17 ||

ഭമനം ഭമഘോഷസംഭവസ്യ

പ്രബലസ്യാപി യദർഥ്യതേ തദേതത് |

മധുകൈടഭമേരുമർദിനസ്തേ

മശകാമർശനമാത്രമിത്യവൈമി || 15.18 ||

അഥവാ ജഗദേതദോദനസ്തേ

തദുപഘ്നനുപസേചനം ച മൃത്യുഃ |

മഹദാദി വിലാപയൻ മഹിജ്ഞാ

ഭമനൈരാദ്രിയസേ ന ദാനവാനാം || 15.19 ||

സുഹൃദ്ഭാഷി സദാ സുരാസുരാണാം

പ്രണതാനുഗ്രഹദാവിതാത്മനസ്തേ |

കൃചിദാപതിത്വാപി പക്ഷപാതഃ

സമതാമേവ സമർഥയേത സത്യാം || 15.20 ||

പ്രഥമാ ചരമാ ച ദേവതാ ത്വം

വരണീയാ വരദാ ച വിശ്വവന്ദ്യാ |

നിഗമേഷു സതീ പുരേഷു ചൈകാ

ജനയിത്രി ജനപക്തിഹാരിണീ ച || 15.21 ||

ഘടകൈരിവ കർമപാശനഭയഃ

സ്ഥിരകാലാത്മകചക്രയന്ത്രനിഷ്ഠൈഃ |

വിഹരസ്യധരോത്തരക്രമേഷു

സ്വവശൈരേവ സുരാസുരൈഃ സ്വതന്ത്രഃ || 15.22 ||

സവനേ ഭവമുക്തിസന്ധിരുപേ

വിധിനാ വിശ്വപതേ വിചിത്രഹേതിം |

ഹൃദി ശാന്തധിയഃ സമിന്ധതേ ത്വാം
അനഘാത്മക്രതുഹവ്യവാഹമാദ്യം || 15.23 ||

അണിമാദിഭിരേക ഏവ ഭിന്നഃ
പരവിദ്യാമണിദർപണേഷു ഭാനാത് |
സുദ്യശാം ഭജസി ത്വമാത്മഭൂതഃ
സുഖസന്ദർശനയോഗ്യമാഭിമുഖ്യം || 15.24 ||

അപി ദൃഷ്ടമപി ശ്രുതം പ്രഭാവം
ഭവദീയം ഭവിനസ്തമോഭിഭൂതാഃ |
ന വിദന്തി യഥാവദാത്മവന്തഃ
ത്വനുപശ്യന്തി കരസ്ഥിതാംബുകൽപം || 15.25 ||

സഹധർമചരീം സദ്യാനുവൃത്താം
സ്വയമുദ്ദീപയതാ ത്വയാനുക്മ്പാം |
ശരണാഗതരക്ഷണവ്രതസ്യ
പ്രതിലബ്ധോഽയമിഹ പ്രയോഗകാലഃ || 15.26 ||

അഹിതം ന വിചിന്തിതം മയൈതത്
ചിരദുഷ്കർമകൃത്യോപി ചേദിദർഭുഃ |
സഹ നാകസദാമസൗ വിമാനൈഃ
സുകൃതിത്വം ലഭതാം ത്വദസ്രൂപൂതഃ || 15.27 ||

സ്വപതഃ കില ജാഗ്രതശ്ച തസ്യ
ത്വയി വൈരേണ വിദീപ്തചിത്തവൃത്തേഃ |
ത്വദനുസ്മരണപ്രഭാവയുക്താ
നിയതിസ്ത്വന്മയതാമിവാതനോതി || 15.28 ||

വിനിവേദിതവിശ്വകാർയ ഇത്ഥം
കൃതിനാ തേന കൃതാർഹണോ യഥാർഹം |

മുനിരാത്മമനീഷികാവദാതഃ

ഖലചേതോമലിനം ഖമുത്പപാത || 15.29 ||

വസുദേവസുതശ്ച പാണ്ഡവേന

ക്രതുമാരബ്ധവതാ കൃതോപഹൂതിഃ |

സമരപ്രിയയാ സഹ ധ്വജീന്ധാ

സവനം തസ്യ ജഗാമ സത്പ്രതീക്ഷ്യഃ || 15.30 ||

യദുഭിഃ സഹ യാദവേശ്വരം തം

പരിഷത്പ്രാപ്തമുപേത്യ പഞ്ച പാർഥാഃ |

വിഭവോചിതമീശ്വരാനുരൂപം

സുഹൃദർഹം ച സമർചയാംബഭൂവുഃ || 15.31 ||

ക്രതുമപ്യനഘം സ ധർമസൂനുഃ

ഹവിഷാം ഭോക്തരി ദത്തസന്നിധാനേ |

വിധിവത് സ്വധിയാ സമർപ്യ ചക്രേ

ബഹുധ്വാനുശ്രുതതത്പ്രഭാവഭൂമാ || 15.32 ||

ഹരിദശ്വസമുദ്ഭവം പ്രദാനേ

ധനഗുപ്തൗ ച സുയോധനം ന്യയുക്ത |

സ്വയമേവ സമാഹിതേന വഭ്രവ

ഹരിണാ വിപ്രപദാവനേജനാംശഃ || 15.33 ||

സമയേ പരിഷത്സഭാജനാർഹേ

ദിവിഷത്പൂജ്യപദോഽപി ദൈത്യഹന്താ |

കിമസാവിതി യാദവേഷു കശ്ചിത്

നൃപ ഇതൈക്ഷി ജനൈരലക്ഷ്യപാരഃ || 15.34 ||

അവിശേഷിതശേഷവൃത്തിവാചം

നിജപാരമ്യനിഗൂഹനാധിഗമ്യം |

അപൃഥഗ്വിഭവൈസ്സമാസനാദ്യൈഃ
ഉപമൃദ്നന്ത ഇവാസത ക്ഷിതീന്ദ്രാഃ || 15.35 ||

അഥ യുക്തവിമർശിഭിശ്ചതുർഭിഃ
ഗുരുഭിഃ പശ്ചിമപാണ്ഡവോ നിയുക്തഃ |
പ്രവിവേശ സഭാമശേഷകർതൃഃ
യദുവീരസ്യ വിധാതുമഗ്രപൂജാം || 15.36 ||

അവദച്ച തമേതമഗ്രഗൺധം
വിബുധാനാം പിതരം പതിം ഗുരും ച |
ഹരിമർചിതുമർച്യമുദ്യതാഃ സുഃ
തദശേഷൈരനുമന്യതാം സുധീഭിഃ || 15.37 ||

ജഗദേകപതേരമുഷ്യ പൂജാം
സ്ഥിരധർമദ്രുമമൂലസേകരുപാം |
നിഖിലാനുമതാം നൃപോ വിധത്തേ
നിരപായപ്രിയപഥ്യഭാവദവ്യാം || 15.38 ||

ഇതി ദർശയതഃ പദം സമാജേ
ബലിനാം മാനഭൃതാം മഹീപതീനാം |
മഹതീ ബഹുവാരമുത്തമാംഗേ
സഹദേവസ്യ പപാത പുഷ്പവൃഷ്ടിഃ || 15.39 ||

ഹരിമർചയിതും യ ഈഹതേ തം
സുരപുഷ്പൈഃ സ്വയമർചയന്തി ദേവാഃ |
ഇതി നൂനമഗാപയത് ദ്വിരേരൈഃ
പ്രസൃതഃ പാണ്ഡുസുതേ പ്രസൂനവർഷഃ || 15.40 ||

അവലോക്യ തദഭ്യുതം മഹീയഃ
പ്രതിപന്നാനുമതേ നരേന്ദ്രലോകേ |

നിജഗാദ ഹസന്നമർഷവേഗാത്

ക്ഷിതിപാലാൻ ശിശുപാല ഉൻമദിഷ്ഠുഃ || 15.41 ||

വിദിതം ഭവതാമിദം യദേതത്

സ്വയമാഹൂയ മഹീയസഃ ക്ഷിതിന്ദ്രാൻ |

അവമന്യത ഏവമധ്വരസ്ഥഃ

കുടിലോ ഹന്ത കുമാര ഏഷ കുന്ത്യാഃ || 15.42 ||

അയമശ്വിസുതോഽപി താവദാസ്താം

യദി മാദ്രിതനയഃ സ പാണ്ഡുസൂനൂഃ |

രദസാദവമത്യ രാജലോകം

യദി ജീവേദലമൻവവായവാദൈഃ || 15.43 ||

കൃപണേന കിമത്ര സാധുനാ നഃ

സഹദേവേന നിയോഗസാധകേന |

ചതുരഃ പുനരസ്യ പൂർവജാതാൻ

മനസാ യാത ശഠാൻ മനുഷ്യദേവാഃ ! || 15.44 ||

ദ്വിരദായുതസത്തൃശാലിനോ മേ

യദി ധർമധ്വജ ഏഷ ധർമസൂനൂഃ |

മിഷതഃ പരിഭൂയ ധർമപാലാൻ

യജ്ഞേ പശ്യത പശ്ചിമേഷ്ടിമസ്യ || 15.45 ||

അഥവാ വസുദേവബന്ധുഭൃഷ്ടാ

വയമാസീമഹി മന്ദഹാസഗർഭം |

സ്വയമസ്യ പിതാ കഥം സ ധർമഃ

തമിമം ധർമവിപര്യയം സഹേത || 15.46 ||

അയമസുദനുജ്ഞയാ വിജിത്യ

ക്ഷിതിമാസാദിത രാജസൂയധർമഃ |

പ്രസവോപഗമേ പതിപ്രതീപാ
വനിതേവാദ്യ ബിഭർതി വൈപരിത്യം || 15.47 ||

പരിപശ്യതി ഹന്ത രാജലോകേ
പശുപാലസ്യ വിധീയതേ സപർയാ |
അഥ തത്ര സമർഥതൈവ തന്ത്രം
തദസൗ വിരവരേൺയ ഏകലവ്യഃ || 15.48 ||

കുരുവൃദ്ധമുപേക്ഷ്യ ജാഹ്നവേയം
ജയസമ്പ്രീണിതജാമദഗ്ന്യരാമം |
ഇതരാനപി താദൃശാനിഹൈതാൻ
ന ച ഗോപോ ന ച യാദവഃ സമർച്യഃ || 15.49 ||

അതിമർത്യബലാ വിരാടശൽയ -
ദ്രുപദാദ്യാ ബഹവോ ഹി സന്തി വൃദ്ധാഃ |
അതിലഘ്വനമദ്യുപൈതു കോ വാ
ഗുണകർമശ്രുതശാലിനാമമീഷാം || 15.50 ||

കൃചിദർചനമിന്ദ്രജാലതശ്ചേത്
കുഹകാഃ സന്തി പരശ്ശതാഃ പുഥിവിയാം |
അഥ കശ്ചന സത്യ ഏഷ ഭൂമാ
കൃ ഗതോഽസൗ യവനാദിസൈന്യഗന്ധേ || 15.51 ||

അയമഗ്രജ ഏഷ രൗഹിണേയോ
ബലശാലീ വപുഷാ ച ശുദ്ധവർണം |
അനന്തിക്രമണം തദസ്യ യുക്തം
യദി ശേഷോഽയമവിപ്ലുതഃ ക്രമോ വഃ || 15.52 ||

നടവദ്യുതശങ്കചക്രചിഹ്നാഃ
കതി നാമാത്ര വിഡംബയന്തി വിപ്ലവം |

അനുകർതുമയം ച തദ്വദീശഃ

കഥമീശത്വമനുർമിഷ്ട്കഹീനേ || 15.53 ||

ന ച വിശ്വസിമോ ന വൃദ്ധവാക്യം

ബലവന്മാനവിലംഘനം ന ചേത് സ്യാത് |

ന വദന്ത്യനിദമ്പരേഷു സന്തഃ

സ്തുതിവാക്യേഷു യമാശ്രുതാർഥസിദ്ധിം || 15.54 ||

ഇതി തത്ര മൂദാ വികത്ഥമാനം

കഠിനം കഠ്ഠവിലഗമ്യത്യുപാശം |

പരിദ്യഷ്ടപരാവരസ്തമീഷത്

വിനയൻ വിഷ്ണുപദീസുതോ ബഭാഷേ || 15.55 ||

ശൃണു താത ഹിതം സമാഹിതസ്ത്വം

രുശതീം വാചമപാസ്യ രോഷജാതാം |

അവിമൃശ്യ വിപത്തിമാപതന്തിം

ന ഹി തിഷ്ഠന്ത്യഹിതേഷു ബുദ്ധിമന്തഃ || 15.56 ||

അതിപത്യ മുകുന്ദമന്തികസ്ഥം

പഥികാനർചിതുമുൻമനാ ഭവേദ്യഃ |

അവധീരിതകൗസ്തുഭഃ സ നൂനം

കുരുവിന്ദേഷു കുതൂഹലം വിധത്തേ || 15.57 ||

സ്തുതിഭിഃ കതിചിത് ത്രിവർഗമൃച്ഛ -

ന്ത്യപവർഗം ച യമേകമാശ്രിതാഭിഃ |

നിരയേ നിപതന്തി നിന്ദയാന്യേ

യദി തദ്യേത്ഥ വദൈഷ യത്ക്രിയാർഹഃ || 15.58 ||

സഹജം നയനം ച തത്തൃതീയം

ഭുജയുഗ്മം ച തവ സ്ഥിതാതിരികൃതം |

സഹസാ യദുപാഗമേന നഷ്ടം

സ്വയമാകാരയസി സ്വമൃത്യുമേനം || 15.59 ||

ന ഹി സന്തി ന നിശ്ചിതാഗമാർഥാ

ന ഗതാഃ സന്നിഹിതാശ്ച ന പ്രസുപ്താഃ |

അപി തു ത്രപയാ നതാസ്ത്വദുകൃതീഃ

ത ഇമേ നന്വിഹ ചേതസാ ഹസന്തി || 15.60 ||

യദി ജീവിതുമീഹസേ ചിരായ

പ്രതിപദ്യസ്വ ഹിതം യദസ്മദുകൃതം |

അഥ ന പ്രഹിതോ ജലാഞ്ജലിന്യേ

ശൃണുതാൻയേ യ ഇഹ ശ്രുതൗ നിരൂഢാഃ || 15.61 ||

യുഗകോടിശതായുതാനി വേധാഃ

സ്വപദം പ്രാപ യമേകമർചയിത്വാ |

മനുജസ്യ തദർചനേ വിഗായൻ

മതിഹീനഃ പശുരേഷ മർഷണീയഃ || 15.62 ||

വിധിഹസ്തധൃതാത് യദംഘ്രിപദ്മാത്

ച്യവമാനാ പവമാനവേഗഹീനാ |

വിപുനാതി ജഗന്തി ദിവ്യസിന്ധുഃ

ക്രമതേ ഹന്ത തദർചനേ വിവാദഃ || 15.63 ||

സ ച കശ്ചന സർവമേധയജ്വാ

ഹവിരാത്മാഹ്യയമാത്മനൈവ ഹുത്വാ |

യത ഏവ ബഭൂവ ദേവദേവഃ

സ കിമസ്മാദിരദൈവതൈരനർച്യഃ || 15.64 ||

യ ഇഹാദ്യ ദജന്തി യജ്ഞഭാഗാൻ

കൃതിനഃ കാർതയുഗേന കർമണാ തേ |

അയജ്ഞ പുരാ യമേകമാദ്യം

വരിവസ്യാമിഹ തസ്യ വാരയേത് കഃ || 15.65 ||

അഥവാ വിബുധാദിപൂജനീയേ

മനുജൈരർചനമത്ര മാ വിധായി |

ഇതി നാമ വിമന്യതാമിദാനിം

അപശൂത്യായ ച കൽപതാമയം നഃ || 15.66 ||

ധനബന്ധുവയഃ ക്രിയാദിമാത്രൈഃ

അധികേഷ്യപ്യചമത്ക്രിയാ വിഹത്യൈ |

ജഗദേകപതൗ സദോപകർത -

ര്യപകൃത്യേഷ ഭജേത കാമവസ്ഥാം || 15.67 ||

കൃചിദർചയതി പ്രഭുതപുണ്യേ

ത്രിയുഗം തദ്വദലബ്ധഭാഗധേയൈഃ |

യദി നാമ ധിയാ ന ശോചിതവ്യം

ന കഥം ദർശനതോപി നന്ദനീയം || 15.68 ||

യദനുഗ്രഹനിഗ്രഹപ്രയുക്തേ

സുഖദുഃഖേ ശൃണുമഃ സ്വയംഭുവോപി |

വിമതിം ഭജതസ്തദർഹണായാം

ന ച ദേയോനൂനയോ ന സാന്ത്വനാ ച || 15.69 ||

ന പനായതി ചേദസൗ ന ജിഹ്വാ

ന നമസ്യത്യഥ നൈതദുത്തമാംഗം |

യദി നാർചയതോ ന തൗ ച ഹസ്തൗ

കൃപയാ കൽപിതസന്നിധാനമേനം || 15.70 ||

നിരൂപാധികസർവബന്ധുമേനം

ദ്വിഷതാ്നേന ന ഭാഷണപ്രസംഗഃ |

നിരയജ്വലനേന്ധനീഭവിഷ്യൻ

കൃപണഃ കേവലമേഷ ശോചിതവ്യഃ || 15.71 ||

സഹനീയതയാ പ്രതിശ്രുതം യത്

വസുദേവസ്വസുരച്യുതേന പൂർവം |

അപരാധശതം തദദ്യ പൂർണം

ഭവിതാ ചൈദ്യവിപത്തയേ പരം തത് || 15.72 ||

കുരുവൃദ്ധവചസ്തദേതദർഥ്യം

ദമഘോഷപ്രഭവോ നിശമ്യ ദീപ്തിഃ |

പ്രഭയാനുകൃതപ്രവർഗ്യദീപ്തിഃ

പ്രതിരൂന്ധാനദുരാസഭോ രരാസ || 15.73 ||

നിപുണൈരതിബാലവൃദ്ധവാക്യം

ന പരിഗ്രാഹ്യമിതി ബ്രൂവന്തി സന്തഃ |

സഹദേവവദേഷ ഇത്യനിന്ദ്യം

പൃഥുകത്യേന പിതാമഹം നിനിന്ദ || 15.74 ||

അതിവൃത്തിമവേക്ഷ്യ തസ്യ ഘോരാം

അശനിക്ഷോഭനിഭാം സഭാസദസ്സേ |

സദസത്പ്രതിപത്തിമൂഢചിത്താഃ

ക്ഷണമാലേഖ്യസമർപിതാ ഇവാസൻ || 15.75 ||

ജഹസുഃ കതിചിദിനിന്ദ്യ ചൈദ്യം

പിദധുഃ കർണയുഗം പരേ കരാഭ്യാം |

സുരസിന്ധുസുതം ശശംസുരന്യേ

വ്യചികിത്സന്ത ച കേചിദൽപസത്ത്വാഃ || 15.76 ||

മുനിഭിഃ പുലകാഞ്ചിതാഖിലാംഗൈഃ

ക്ഷരദാനന്ദധുബാഷ്പദിഗ്ധദേഹൈഃ |

അനുഭോദനജാതമൗലികവൈഃ

ഹരികീർത്തിശ്രവണോൻമുഖൈരഭാവി || 15.77 ||

സ്തുതിനിന്ദനയോരഭിന്നരൂപം

മുഖരാഗം മധുഹന്തുരീക്ഷമാണൈഃ |

യദുഭിഃ പ്രതിരുദ്ധരോഷവേഗൈഃ

ക്ഷമയാ തീര്യഗവൈക്ഷ്യത ക്ഷമൈവ || 15.78 ||

മധുജിത്പരിവാദജാതരോഷം

സഹസാ ചേദിപതേർവധായ സജ്ജം |

ഗദയാ സഹ ഭീമമുജ്ജിഹാനം

ശമയന്നിത്ഥമവോചദാപഗേയഃ || 15.79 ||

ബലഭീമസുയോധനൈരമുഷ്മിൻ

പരിഹീണായുഷി ന പ്രവർത്തിതവ്യം |

അതിപര്യന്യുയോഗയാ നിയത്യാ

ഹരിണൈവൈഷ ദവാബ്ധിവന്നിവർത്യഃ || 15.80 ||

ത്യജ സാഹസമുജ്ജ്വതാമമർഷഃ

സമയേ വിക്രമസമ്പദാദ്രിയേത |

സദനാഗതസുദനാപവാദോ

മഹതാം സമ്പ്രതി മാ ച ഭൂദയം വഃ || 15.81 ||

ഭജതു പ്രഥമാർഹണാം യഥാർഹം

ഭഗവാനേഷ ദവാർണവൈകസേതുഃ |

പ്രകൃതസ്യ വിധാതുമന്തരായം

സ്വയമേതസ്യ ശുഭസ്യ ന ക്ഷമം വഃ || 15.82 ||

ഇതി ശാന്തനവേ പ്രഭാഷമാണേ

നിഖിലാനുശ്രവസംശയപ്രമോക്താ |

മുദിതോ മുനിരബ്ജയോനീജൻമാ
മുഹുരാധൂതകരസ്തദഭ്യനന്ദത് || 15.83 ||

ക്ഷിതിപാലഗണോദധിസ്തദാനീം
വിഷമാരംഭവിരോധസേതുഭിനഃ |
സ്തീമിതക്ഷുഭിതാകൃതിർബഭാസേ
ഗഗനാംഭോധരസന്നിഭോ ഗഭീരഃ || 15.84 ||

നന്യതേ മുദിതേന നാരദേന
ക്ഷിപതാ മക്ഷു മൃഗത്യഗുത്തരീയം |
സുരസിന്ധുസുതോദിതം വിപഞ്ചീം
അസകൃദ്ഗാപ യത്യാനൂനാദവൃത്താ || 15.85 ||

ഉദഗീയത യത്തദാ വിധിജ്ഞേഃ
സമമുദ്ഗാത്യഭിരേകതാനനാദൈഃ |
മധുമർദന ഗീതഗർഭയാ തത്
വിശദം നാരദവീണയാന്വവാദി || 15.86 ||

വ്രജയോഷിദപാംഗവേധനീയം
മധുരാഭാഗ്യമനന്യഭോഗ്യമീഡേ |
വസുദേവവധൂസ്തനന്ധയം തത്
കിമപി ബ്രഹ്മ കിശോരഭാവദൃശ്യം || 15.87 ||

നികടേഷു നിശാമയാമ നിത്യം
നിഗമാന്തൈരധുനാപി മൃഗ്യമാണം |
യമലാർജുനദൃഷ്ടബാലകേലിം
യമുനാസാക്ഷികയൗവനം യുവാനം || 15.88 ||

പദവീമദവീയസീം വിമുക്തേഃ
അടവിസമ്പദമംബുവാഹയന്തിം |

അരുണാധരസാദിലാഷവംശാം
കരുണാം കാരണമാനുഷീം ഭജാമി || 15.89 ||

അധരാഹിതചാരുവംശനാലാഃ
മകുടാലംബിമയൂരപിംഛമാലാഃ |
ഹരിനീലശിലാവിഭംഗനീലാഃ
പ്രതിഭാഃ സന്തു മമാന്തിമപ്രയാണേ || 15.90 ||

ജയതാദിഹ ദേവകീസുതോഽസൗ
ജഗതാമാദിരനാദ്യനന്തഭൂമാ |
അവതാരയിതും ഭരം പൃഥിവ്യാ
വസുദേവസ്യ ഗൃഹേ കൃതാവതാരഃ || 15.91 ||

ക്രതുരത്ര സമർപിതഃ കൃതാർഥഃ
സ ച ധർമഃ കിമിവാചചാര ധർമം |
ജഗദേകപതേരമുഷ്യ പൂജാം
വിദധാനേന യുധിഷ്ഠിരേണ പുത്രീ || 15.92 ||

ഇഹ നാകസദോ ന മാനുഷാസ്തേ
യ ഇമേ കൃഷ്ണമിഹാർചയന്ത്യനന്തയാഃ |
അയമേവ മഹോ മമേതി ഗായൻ
സ തദാ മുർത്ത ഇവാസ നാട്യവേദഃ || 15.93 ||

അഭിനന്ദിതവൃത്തിരാർയമിശ്രൈഃ
അവിസംവാദിഭിരാഗമോദിതേഷു |
വിനയാദവനമ്യ വിശ്വഭർതൃഃ
സഹദേവഃ സ്വയമാഹരത് സപർയാം || 15.94 ||

അരജസ്തമസാം മഹീപതിനാം
അനുമത്യാ മുനിമുഖ്യസമ്മതേ ച |

പുരുഷസ്യ പരസ്യ പൂർവപൂജാം
സഹദേവപ്രഹിതാം ശശംസുരാർയാഃ || 15.95 ||

തൃണഭുക്പ്രതിമസ്തൂണായ മത്യാ
സ തദാ ചേദിപതിര്യുധിഷ്ഠിരാദീൻ |
അജഹത്പരുഷോദിഹേതിജാലോ
ദരശേഷേന്ധനവഹ്നിവദിദിപേ || 15.96 ||

അജുഗുപ്ത ഭുഭൃതഃ സഹിഷ്ണുൻ
പരിവാദൈശ്ച തിരശ്ചകാര പാർമാൻ |
അവമത്യ മുകുന്ദമർദകോന്സാ -
വിതി ധിക്യത്യ പിതാമഹം ജഗർഹ || 15.97 ||

അനഘോയമതന്ദ്രിതഃ ക്രിയായാം
ഗുരുദിഃ ശിക്ഷിതശുദ്ധധീരനേകൈഃ |
കുരുവംശപിതാമഹഃ കുത്വോന്സൗ
മതിമോഹേന മഹീയസാ ഗൃഹീതഃ || 15.98 ||

അശരൈരജയൈരനേഡമുകൈഃ
മുനിഭിശ്ചാത്ര കിമംഗ്യകാരി മൗനം |
അഥവാ കിമരാതിപക്ഷസങ്കുതൈഃ
അഹമസ്മിതി മുഹൂർജഹാസ മുഢഃ || 15.99 ||

പരിവർതഹുതാശനപ്രദീപ്തം
വദനം തസ്യ രുഷാ വിജുംഭമാണം |
ഫണഭൃദ്ബിലഭീഷണം തദാസ്ഥിത്
ജ്വലദുൽകാശതദുർനിരീക്ഷനേത്രം || 15.100 ||

ബഡബാനലധുമരാജിരൂക്ഷാ
ഭൂകുടിസ്തസ്യ മുഖേ പരിസ്തുരന്തി |

ദദ്യശേ തദസുന്ദ്ര പ്രസഹ്യ പാതും
ശമനേനേവ നിവേശിതാ ഭുജംഗീ || 15.101 ||

ഭസിതീകൃതചന്ദനാനുലേപഃ
ക്വമിതദ്രാവിതഹേമപുഷ്പദാമാ |
സഹസാ ഹൃദി തസ്യ കോപവഹ്നിഃ
സമദീപി സ്തൂടിതപ്രകീർണഹാരഃ || 15.102 ||

കഠിനൗ പരിപിംഷതഃ കരൗ ദ്വൗ
ബഹുശസ്തസ്യ വരോർമികാ വിശീർണാ |
ധ്രുവമപ്രശമായ രോഷവഹ്നൈഃ
തുഷവിക്ഷേപമധത്ത രത്നചൂർണ്ണൈഃ || 15.103 ||

സ്വവധാഹതഡിണ്ഡിമസ്വനാഭാൻ
അസകൃച്ഛേദിനിയന്തുരട്ടഹാസാൻ |
അഭിതോ മണിഭിത്തിഭിഃ സഭാ സാ
പ്രജഹാസേവ വിജുംഭിതപ്രതിശ്രൂത് || 15.104 ||

പ്രതിപദ്യ രുഷാ വിവർണഭാവം
തമസാ ബിഭ്രദലംഘ്യമൈകരാശ്യം |
ഉപരക്ത ഇവാർയമാസ്തമൃച്ഛൻ
സ ഭൃശം സദ്ഭിരഭൂദദർശനീയഃ || 15.105 ||

ശ്വസിതൈരവിദൂരവൃത്തിമദ്ഭിഃ
പരിവാരൈരിവ തത്യജേ ത്രസദ്ഭിഃ |
നിജമംസമരാതിവന്നിജഘ്നേ
പവികൽപേന പദേന ചാസ്യ ഭൂമിഃ || 15.106 ||

നിഭൃതൈരപി പൂർവമൈകമത്യാത്
വികൃതസ്യാഥ വിരുദ്ധചേഷ്ഠിതാനി |

ദധിരേ ദമഘോഷസംഭവസ്യ
പ്രതിബിംബൈരിവ തസ്യ മിത്രഭൂതൈഃ || 15.107 ||

വികൃതാകൃതിവേഷചേഷിതാനാം
അവലേപഗ്രഹലുപ്ലമാനസാനാം |
അവധീരിതജാഹ്നവേയവാചാം
അപഹാസഃ പരമാദദേ മഹദ്ഭിഃ || 15.108 ||

ഉപഹൂയ രണായ വൃഷ്ണീവീരാൻ
നൃപലോകാദഥ നിർജഗാമ ചൈദ്യഃ |
തമമംസത യാദവാസ്തദാനീം
അനലസ്തന്ധവിനിഃ സൂതം സ്തൂലിംഗം || 15.109 ||

കതിഭിശ്ചന കാമചാരസങ്കുതൈഃ
ഉപസഞ്ചാതമദൈരുദഗ്രശൃംഗൈഃ |
ഗജയൂധപതേരിവാഗ്രഭാജോ
ഗതിരേതസ്യ ഗജൈരിവാനുജമേ || 15.110 ||

അഥ താനനുമത്യ പാണ്ഡവാദീൻ
സമരസ്ഥാനമുപാഗതഃ സസൈന്യഃ |
ഹരിരപ്രതിരോധനീയവൃത്തിഃ
ദ്വിരദാധീശമിവ ദ്വിഷം രുരോധ || 15.111 ||

രഥഹസ്തിതുരംഗപത്തിരുപൈഃ
യുയുജാതേ പുതനേ യഥാർഹമംഗൈഃ |
സ്ഥിതികർമ്മഭിരാഭിമുഖ്യവദ്ഭിഃ
യുധി ബിംബപ്രതിബിംബവദ്ഭവന്ത്യൗ || 15.112 ||

ഗരുഡാ ഇവ പന്നഗാനുദഗ്രാൻ
ദ്രുമഷണ്ഡാനിവ മാരുതാഃ പ്രചണ്ഡാഃ |

അഹിതാനഭിനിഷ്ഠതോ നിജഘ്നഃ
 യദുവീരാ മധുവൈരിഹേതികൽപാഃ || 15.113 ||

സ്ഥിതമപ്രതിമേ രമാംഗപാണിം
 ഗരുഡപ്രഖൃഗതാഗതേ രമാഗ്രേ |
 പതനോദ്യതതാരകാനുകാരി
 ശലഭോ വഹ്നിമിവാസസാദ ചൈദ്യഃ || 15.114 ||

ജലദുജ്ജ്വലഹേതിബൃന്ദശാലീ
 വിപുലസ്യന്ദനവേദിമധ്യദീപ്തഃ |
 സ്വയമേവ ബഭൂവ ചേദിരാജഃ
 സ്വവിഭൂതേരഭിചാരഹവ്യവാഹഃ || 15.115 ||

യദുപുംഗവസൂര്യസന്നിധാനേ
 ശിശുപാലഃ പ്രതിസൂര്യവത് പ്രദീപ്തഃ |
 കിമതോ ഭവതീതി വിന്നചിത്തൈഃ
 സഖിഭിഃ സ്വർഗിഭിരപ്യവൈക്ഷ്യതൈകഃ || 15.116 ||

മദലുപ്ലധിയാ തദ്യദിയുക്തോ
 യദുസിംഹശ്ശിശുപാലകുഞ്ജരേണ |
 വിജഹാര ഗുഹാശയസ്തരസ്വീ
 നിഖിലാരൺയകനിർവിഘാതവൃത്തിഃ || 15.117 ||

മധുമർദനകാർമുകപ്രണാദഃ
 സുമനശ്ശോത്രസുധാരസായമാനഃ |
 ത്രിജഗദ്ഭയശാന്തികപ്രയോഗോ
 രണവേദപ്രണവോ ബഭൂവ രമ്യഃ || 15.118 ||

അചിരദൃതിദാസ്വരോഽഥ ചൈദ്യഃ
 പുരുഹൂതായുധചാരുചിത്രചാപഃ |

പ്രലയസ്തനയിത്തുഭീമനാദഃ

ശരവർഷേണ മുകുന്ദമദ്യവർഷത് || 15.119 ||

ഗദയാ തദപോഹ്യ ബാണജാലം

പ്രതിനിർധൂതഹിമപ്രഭാകരാദഃ |

അഹിതം വിശിഖൈരഹൻ മുകുന്ദോ -

ദ്വിരവേധ്യേപി ദരവ്യമാവിമുക്തഃ || 15.120 ||

മുഷിതാംബരമസ്ത്രശസ്ത്രഭൂജാ

ദനുജാരേർദമഘോഷജ്വൻമനശ്ച |

അതിരാഘവരാവണം തദാനീം

അഭവദ്ദ്വൈരഥമാകുലേന്ദുസൂര്യം || 15.121 ||

രമിനോരഥ വാദിനോരിവാസീത്

യുധി ശസ്ത്രാസ്ത്രമയൈഃ പ്രമാണതർക്കൈഃ |

അപരസ്തരപാതിഭിഃ പ്രഭൂതൈഃ

അവധാനേന പരസ്തരം ജിഗീഷാ || 15.122 ||

പ്രഥിതൗ രണയജ്ഞയായജ്ജുകൗ

ധനുരാജായസമാഹിതപ്രയോഗൗ |

തദനന്യരസാനതോഷയേതാം

നരദേവാനുപഹൃതസന്നിധാത്യൻ || 15.123 ||

യദുസൂര്യമവാപ്യ ചൈദ്യചന്ദ്രഃ

ശനകൈര്യത്ര ബഭൂവ മന്ദധാമാ |

ഗണനാ ന ബഭൂവ കൃഷ്ണപക്ഷേ

ഹതദഗ്നാദിവികൽപിത്യേപി തന്മിൻ || 15.124 ||

രദസഭ്രമണേന ഹേതിരാജോ

രണനീരാജനമാചചാര ശൗരേഃ |

തമമംസത സൈനികാസ്സദാനീം

ദ്വിഷദുത്പാതമലാതചക്രരൂപം || 15.125 ||

സുകൃതേന പുരാകൃതേന ചൈദ്യഃ

പ്രതിപന്നപ്രകൃതിഃ പ്രശാന്തവൈരഃ |

ക്ഷണമദ്ഭുതകൃഷ്ണരൂപദർശീ

ശിമിലാകൃഷ്ടശിലീമുഖോവതസ്ഥേ || 15.126 ||

സമയോദയസംഭൃതപ്രസാദഃ

ത്രിഗുണഗ്രന്ഥിചികിത്സകഃ ശ്രിതാനാം |

വിലുലാവ സുദർശനേന കൃഷ്ണഃ

ശിശുപാലസ്യ ശിരഃ കിരീടജുഷം || 15.127 ||

സഹ ഭൃത്യഗണൈഃ സമീത്രവർഗേ

നിഹതേ ചേദിപതൗ നിവൃത്തവേദാഃ |

അഭിതൃഷ്ടുവുരാദരേണ ദേവാ

നരദേവാശ്ച തമീഡ്യമാദിദേവം || 15.128 ||

ഹരിണാ നിയനം തദീക്ഷണം ച

പ്രയതാമപ്രതിബോധസമ്പ്രയുക്തം |

ജഗദ്ഭുതദിവ്യഭോഗഹേതുഃ

പ്രവിബോധേ തു ദുരത്യയാ വിമുക്തിഃ || 15.129 ||

സഹസാ ഹരിചക്ര സമ്പ്രയോഗ -

ക്ഷണസമ്പ്രാപ്തവിപാകയാ നിയത്യാ |

അനഘസ്ഥിതിമന്തിമാമവസ്ഥാം

സ തദാ സംയമിനാമവാപ ചൈദ്യഃ || 15.130 ||

രഭസേന രമാംഗലൂനകംഠാത്

വപുഷശ്ചേദിപതേരുദീയമാനം |

തപനായുതസന്നിഭപ്രകാശം

യദുവീരസ്യ തനും വിവേശ തേജഃ || 15.131 ||

അവലോക്യ തദഭ്ദുതം മഹീയഃ

ക്ഷിതിപാലൈരമരൈഃ സലോകപാലൈഃ |

മുനിഭിശ്ച മുഹൂഃ കൃതാവമർശൈഃ

ഇദമിത്ഥം ത്വിതി നിശ്ചയോ ന ലേഭേ || 15.132 ||

ഇതി സംഭൃതവീരസപ്തതന്തുഃ

കൃതിനാ ധർമഭൂവാ കൃതാനുയാത്രഃ |

വിനിവർത്യ തമഗ്രജാനുവർതീ

പരമേശഃ സ്വപൂരിം പുനഃ പ്രതസ്ഥേ || 15.133 ||

ജഗദ്വന്ദ്യഃ പ്രാപ്നോ ജലധിരശനാമാത്മനഗരീം

യഥാർഹം സംസൃഷ്ടോ യദുഭിരഖിലൈരർചിതപദഃ |

ധരിത്രീ ഭാരാർധവ്യപനയനധർമേ ധൃതമതിഃ

മഹിഷ്യാ രുക്മിണ്യോ മഹിത ചരിതഃ സാധു മുമുദേ || 15.134 ||

അലഘുഭിരപരാധൈരാശരീരം പ്രവൃത്തൈഃ

ശ്രീതമപി ശിശുപാലം ശൃൺവതാമപ്യസഹൈഃ |

വിധിവശനിയതേന വ്യാജമാത്രേണ മുഞ്ചൻ

അജനി പരിജനാനാം ശൗരിരാശ്വാസപാത്രം || 15.135 ||

|| ഇതി ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ

ശ്രീമദ്വേങ്കടനാഥസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു

യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ||

കവിതാർകികസിംഹായ കൽയാണഗുണശാലിനേ |

ശ്രീമതേ വേങ്കടേശായ വേദാന്തഗുരവേ നമഃ ||